

Програма послідовних дій щодо вдосконалення, гармонізації та розвитку правової системи країни з метою утвердження, забезпечення та гарантування прав і свобод людини

Актуальність проблеми

Велика кількість розпочатих у різних галузях реформ зробила на сьогодні неможливим досягнення нормального рівня життя для більшості населення нашої країни. Постійні зміни у законодавстві, виникнення правових колізій та при цьому можливість застосування подвійних стандартів, та відсутність покарання за деякі діяння надають змогу лише вузькому колу населення мати стабільність, благополуччя та відповідний рівень життя. Але державу не складає тільки це «вузьке коло населення». Державу складає кожна її людина. І якщо більшості населення не до вподоби втілення у життя змін через запропоновані реформи та наслідки їх проведення, то це прямо вказує на існування кола проблемних питань, як в кожній реформованій сфері окремо так, мабуть, і в цілому ще неготовності населення приймати європейські стандарти за еталон чи обов'язковий пріоритетний напрямок розвитку суспільства.

Але якщо зовнішня та внутрішня політика Держави спрямована на євроінтеграцію суспільства та зворотного шляху вже не існує, то обов'язком кожної людини є донесення Державі того кола проблемних питань, що виникли внаслідок недопрацьованих чи непередбачених наслідків реформування. Чому саме обов'язок кожної людини? Та тому, що одним із важливих напрямів розвитку і функціонування національної правової системи є вдосконалення інституту відповідальності держави перед особою. Тобто у правовій державі, а саме такою задекларована Україна як держава в ст. 1 Конституції, повинні бути створені й діяти такі механізми, за допомогою яких здійснюється ефективний вплив на якісну сторону діяльності державного апарату, особливо у сфері забезпечення та гарантування прав і свобод людини та громадянина. Та ще й тому, що у відповідності до другого абзацу ст. 3. Конституції України права і свободи людини та їх гарантії визначають зміст і спрямованість діяльності держави. Держава відповідає перед людиною за свою діяльність. Утвердження і забезпечення прав і свобод людини є головним обов'язком держави.

Мета програми. Послідовна робота з міністерствами та комітетами Верховної Ради України, депутатами Верховної Ради України, вищими навчальними закладами з питань вдосконалення та гармонізації правової системи країни. Гармонізація передбачає процес спільного, узгодженого розвитку національного законодавства країни, усунення існуючих протиріч та формування правових стандартів шляхом утвердження єдиних правових принципів або прийняття окремих правових рішень з метою вдосконалення правової системи.

Завдання програми. Глибоке вивчення та аналіз діючого законодавства країни за відповідними напрямами права.

Цілі програми. Виявлення правових колізій (невідповідність правових норм, які регулюють однакові суспільні відносини). Узагальнення, аналіз та надання змістовних та обґрунтованих пропозицій щодо виправлення протиріч та недоліків.

Очікувані результати.

Переконаний, що системний підхід з питань вдосконалення, гармонізації та розвитку правової системи країни з метою утвердження, забезпечення та гарантування прав і свобод людини у різних галузях права із часом дасть позитивні результати та громадяни України нарешті отримають від запроваджених реформ не тільки європейські норми та стандарти, а й достойний рівень та задоволення від життя у власній країні.

Механізми та етапи реалізації програми

Виходячи з великої кількості основних галузей права в Україні (13) механізми реалізації програми не повинні обмежуватись в часі чи виключно задекларованим інструментарієм.

Передбачається подальше удосконалення механізмів та етапів реалізації програми, адже правова система — це не випадковий набір юридичних елементів, що існують у тому чи іншому суспільстві. Це обумовлений об'єктивними закономірностями розвитку та усвідомлений суспільством комплекс взаємопов'язаних і взаємообумовлених правових елементів, який використовується суспільством для досягнення поставлених перед ним цілей.

Отже, виходячи із цілей програми, маючи велику кількість основних галузей права в Україні, пропонується залучення фахівців із різних галузей права, як об'єктивна необхідність для реалізації програми на різних її етапах. (Пояснення: існує практика, що фахівець у галузі кримінального права не буде займатися цивільним правом та навпаки)

Визначення та залучення фахівців. Вищі навчальні заклади, адвокати, спілки адвокатів, юристи, студенти, що здобувають вищу освіту за відповідним напрямом, громадські організації та громадські формування, а також працівники адміністрацій, міністерств та відомств за своїм напрямом можуть приймати участь чи бути залученими до етапів реалізації програми (Перелік фахівців не є вичерпним та може змінюватись в залежності від актуальності проблеми).

Заохочення фахівців. Мова не йде про матеріальну винагороду, хоча в цьому світі найбільш бажаним заохоченням є саме вона.

По-перше, заохочення може складатися із можливості застосування напрацьованих здобутків у наукових працях, круглих столах, семінарах тощо.

По-друге, в залежності від практики та складнощів у застосуванні тих чи інших норм права (мається на увазі існування правових колізій), професійного рівня адвокатів та можливістю саме останнім чи спілкам адвокатів брати участь у викладанні своїх поглядів та пропозицій на існуючі проблеми, надає змогу останнім значно підвищити свій професійний рівень та здобути позитивний досвід у розв'язанні правових колізій.

По-третє, спільна існуюча проблема у тій чи іншій галузі права надає змогу консолідуватись та об'єднаними зусиллями знайти шляхи її вирішення.

(Перелік методів заохочення також не є вичерпним та може доповнюватись у відповідності до напрямів дослідження проблеми).

Етап перший. Стислий опис проблемного питання.

На першому етапі виконується опис проблематики одного чи декількох питань у відповідній галузі права виходячи із норм діючого в Україні законодавства.

Етап другий. Аналіз діючого законодавства та наявності правових колізій

На другому етапі вивчається та аналізується діюче законодавство. Можливе виявлення правових колізій. Надаються правові характеристики та виконується порівняльний правовий аналіз.

Етап третій. Визначення органу за його компетентністю для вирішення проблеми

На третьому етапі визначається орган чи декілька органів до компетенції якого/яких належить можливість усунення виявлених та проаналізованих правових колізій.

Етап четвертий. Формування пропозицій

На четвертому етапі формується змістовна та обґрунтована пропозиція щодо усунення виявлених та опрацьованих проблемних питань.

Етап п'ятий. Надання пропозицій та очікування результатів

Самий складний етап. П'ятий етап передбачає можливість неодноразових звернень до органів влади з питань усунення виявлених, обґрунтованих та змістовних проблемних питань.

Етап шостий. Підсумки

Загальна характеристика основних галузей права України

Основними галузями сучасного права є: конституційне, адміністративне, цивільне, кримінальне, трудове, сімейне, фінансове, земельне, екологічне, цивільно-процесуальне, кримінально-процесуальне, виправно-трудове.

Конституційне право — система норм, що регулюють основи суспільного і державного ладу, закріплюють основні права і свободи людини та громадянина, визначають форму держави, повноваження вищих органів державної влади та органів місцевого самоврядування.

Адміністративне право - система норм, що регулюють відносини у сфері державного управління, а саме: систему і повноваження виконавчих органів влади і посадових осіб, закріплюють права і обов'язки громадян у їх взаємовідносинах з цими органами, визначають поняття й види адміністративних правопорушень тощо.

Цивільне право — система норм права, що регулюють майнові та пов'язані з ними особисті немайнові відносини, засновані на рівності та майновій самостійності їх учасників.

Кримінальне право - система норм, що закріплюють підстави і принципи кримінальної відповідальності, встановлюють види покарань за скоєння злочинів з метою охорони прав і свобод людини, громадянина, громадського порядку, власності, забезпечення миру та запобігання злочинів.

Трудове право — система норм, що регулюють трудові відносини між роботодавцем і працівником, визначають основні трудові права і обов'язки працівників, порядок укладання й розірвання трудового договору, робочий час і час відпочинку тощо.

Сімейне право — система норм, що регулюють відносини у галузі шлюбу і сім'ї, а саме: умови і порядок укладання шлюбу, його розірвання, регулювання особистих немайнових і майнових відносин між членами сім'ї тощо.

Фінансове право — система норм, що регулюють відносини, які визначають порядок формування і розподілу бюджетних коштів, затвердження бюджету, порядок грошового обігу, оподаткування, діяльності банків тощо.

Земельне право — сукупність норм, що регулюють питання, пов'язані з встановленням власності на землю, умови і порядок землекористування, правовий режим земель тощо.

Екологічне право — сукупність норм права, що визначають засоби, форми і порядок охорони навколишнього природного середовища. Норми цієї галузі права забезпечують право кожного на сприятливе оточуюче середовище.

Цивільно-процесуальне право - сукупність норм права, що визначають порядок цивільного судочинства, а саме порядок розгляду справ, які виникають із цивільних, сімейних, трудових, земельних, природоохоронних і адміністративних правовідносин.

Адміністративно-процесуальне право — система норм права, яка регулює порядок здійснення і розгляду адміністративних справ, що виникають у сфері державного управління.

Кримінально-процесуальне право — сукупність норм права, що визначають порядок провадження у кримінальних справах під час дізнання, досудового слідства і розгляду справи судом.

Виправно-трудове право — сукупність норм права, що регулюють порядок і умови відбування покарання та застосування заходів виправно-трудового впливу до осіб, засуджених до позбавлення волі, виправних робіт, а також порядок діяльності установ, що виконують вироки, тощо.

Програма розроблена особисто мною, Фроловим Дмитром Пилиповичем, для участі у національному телепроекті «Нові Лідери».

Програма відображає виключно моє бачення тих реалій, що склалися у нашому суспільстві.

У програмі пропонується комплекс послідовних дій для реалізації основної мети - утвердження, забезпечення та гарантування прав і свобод людини через вдосконалення та гармонізацію правової системи країни.